

2024-03-04

Finansinspektionen
finansinspektionen@fi.se

Remiss – Uppdaterad pelare 2-metod för att bedöma särskilt kapitalbaskrav för marknadsrisker utanför handelslagret

1. Generella kommentarer

Finansinspektionen föreslår att den nya metoden tillämpas i översyns- och utvärderingsprocessen (ÖUP) från det datum då den uppdaterade promemorian beslutas, preliminärt 30 april 2024. Det betyder att Finansinspektionen kommer att tillämpa metoden i beslut om särskilda kapitalbaskrav som meddelas efter det datumet.

Bankföreningen invänder mot att Finansinspektionen använder den föreslagna metoden för den ÖUP som genomförs under 2024. Att ändra metod under en pågående IKLU/ÖUP innebär att den nya metoden kommer att tillämpas retroaktivt, vilket kan ifrågasättas ur ett rättssäkerhets- och förutsebarhetsperspektiv. Om remisspromemorian tillämpas i ÖUP under 2024 föreslås att Finansinspektionen beaktar att stabilitetsbegreppet inte återfanns i tidigare metod och att den tidigare begränsningen på högst 50 procent av varaktig volym kan gälla som en alternativ miniminivå under en övergångsperiod och för det fall Finansinspektionens modelleringskrav för stabil inlåning inte efterlevs.

Bankföreningen har tidigare påtalat att det är viktigt, när myndigheten utformar regelverk som har materiell betydelse för svenska banker, att sätta stor vikt vid att detta görs i enlighet med EU-gemensamma regler samt baseras på gemensam praxis såväl inom EU som på global nivå. Detta för att säkerställa konkurrensneutraliteten och jämförbarheten mellan svenska banker och andra banker i EU. Bankföreningen vidhåller denna ståndpunkt.

2. Metod för att bedöma särskilt kapitalbaskrav

Gaprisk – Schablonmetoden

Finansinspektionens schablonmetod för att beräkna kapitalkrav för gaprisk grundar sig på EBA:s extremvärdestest.

Bankföreningen har tidigare framfört att det inte är lämpligt att basera kapitalkrav på extremvärdestest/SOT (Supervisory Outlier Test). Bankföreningen vidhåller denna ståndpunkt.

Extremvärdestest/SOT ska utföras i enlighet med kapitaltäckningsdirektivet och EBA:s riktlinjer (EBA/RTS/2022/10). Syftet med SOT är att tidigt identifiera banker som är alltför exponerade för ränterisker som följer av verksamhet utanför handelslagret genom att ställa utfall av SOT i förhållande till kapitalbasen. EBA beskriver själv att syftet bakom extremvärdestesterna/SOT är att informera tillsynsmyndigheterna om institutionernas exponering för IRRBB genom att erhålla jämförbar information för alla institutionerna. Vidare skriver EBA att SOT är viktiga verktyg för tillsynsmyndigheterna att bevaka och använda som indikator (EBA/RTS/2022/10, para 5). Att SOT, i de fall då ett tillkommande kapitalkrav kan vara befogat, skulle vara ett lämpligt underlag för sådant krav är därför långt ifrån självklart. Det finns inget resonemang från Finansinspektionen som underbygger detta. SOT är konstruerat som ett känslighetsmått för vissa definierade scenarios som sedan ställs i relation till kapitalbasen. SOT är inte konstruerat som ett kapitalmått konsistent med mätning av kapitalkrav inom till exempel pelare 1.

Finansinspektionen föreslår vissa vad myndigheten benämner beräkningstekniska ändringar, till exempel att inte längre exkludera instrument-specifika räntetak och räntegolv från beräkningen enligt Bilaga 1.

Bankföreningen konstaterar att den förslagna ändringen av beräkningen för instrument-specifika räntegolv/tak har stor påverkan på utfallet och därmed inte kan anses vara en beräkningsteknisk ändring. Remisspromemorian saknar också helt ett resonemang kring varför denna förändring föreslås. Instrument-specifika räntegolv är normalt golvade lån, där golvet kommer säkra räntenetto i situationer med negativa marknadsräntor. Att tillåta institut att hantera sin räntenettokänslighet på ett ekonomiskt effektivt sätt genom golvade lån borde fortfarande ligga i Finansinspektionens intresse.

Bankföreningen anser att följande behöver förtydligas:

- Huruvida formuleringen "Kommersiella marginaler är den del av intäktsräntan" även gäller skuldsidan (exempelvis icke löptidsbestämda insättningar (NMD)).

Gaprisk – Institutens interna metoder

Bankföreningen anser att Finansinspektionens begränsningar av interna modeller för inlåning utan avtalad löptid (NMD) riskerar skapa inkonsekvens mellan riskhantering och kapitalkrav. Bankföreningen välkomnar dock att remisspromemorian öppnar upp för att en större andel av varaktig volym kan användas i beräkningen av kapitalkrav och tar steg mot att brygga gapet gentemot EBA.

Om remisspromemorian tillämpas i ÖUP under 2024 föreslås att Finansinspektionen beaktar att stabilitetsbegreppet nyligen införts av FI och att den tidigare begränsningen på högst 50 procent av varaktig volym kan gälla som en miniminivå för det fall Finansinspektionens modelleringskrav för stabil inlåning inte efterlevs, i enlighet med att promemorian specificerar att varaktig volym är en delmängd av stabil volym.

Bankföreningen anser att följande behöver förtydligas:

- Stabil / icke-stabil. Definitionen på vad som utgör stabil respektive icke-stabil inlåning är inte tydlig i förslaget. Inte heller är den föreslagna definitionen i linje med EBA:s regelverk.
- Om beräkningen av "viktade genomsnittet på durationen" är densamma som beräkning som beskrivs av EBA: "weighted average repricing date"
- Hur Finansinspektionens 1-årsbegränsning av viktade genomsnittet på durationen ska appliceras. Det vill säga hur ska modellerade volymer bortom begränsningen fördelas.
- I den bild som finns på sidan 15 i remisspromemorian bör formuleringarna i de två nedersta boxarna ("Räntekänslig stabil volym – allokerad i tidshinken O/N" samt "Icke-räntekänslig stabil volym – allokerad i respektive identifierade tidshinkar") ändras så att det stämmer överens med EBA:s formuleringar. Nuvarande skrivning är inte i linje med EBA GL 2022/14, utan verkar snarare vara inspirerad av EBA RTS/2022/09, vilket är en standardiserad metod ämnad åt mindre institutioner som har förenklade metoder. Kapitel 2.1.2 i Finansinspektionens promemoria ämnar emellertid för bankernas interna metod, och storbankers interna metod bör, i EBA:s anda, följa EBA GL 2022/14 och inte RTS 2022/09. Exempelvis är EBA tydlig i paragraf 112(a) att även inlåning med begränsad räntekänslighet får modelleras av banker.

Basisrisk – Schablonmetoden

Bankföreningen anser att följande behöver förtydligas:

- Vad som ingår i beräkningar. I remisspromemorian skrivs det inledningsvis om derivat, senare nämns andra typer av transaktioner. Det är dock inte helt tydligt vad som ska ingå i beräkningarna.
- I förhållande till tidigare promemoria har en skrivning om Stibor tagits bort, dock finns det inte någon förklaring kring varför skrivningen tagits bort och inte heller vad det får för konsekvenser.

Finansinspektionens allmänna bedömningskriterier för interna metoder

Bankföreningen anser att det behövs förtydliganden avseende omfattningen av det utfallstest som följer av punkten 10.

Finansinspektionens särskilda bedömningskriterier vid modellering av beteendemässiga antaganden (NMD)

Bankföreningen anser att följande behöver förtydligas:

- Punkt 2 – vad som anses med modellering. Omkalibrering av modellparametrar kräver tid för analys och implementering. Att inkludera all data fram till tidpunkten som underlaget till ÖUP representerar är från ett praktiskt perspektiv mycket utmanande speciellt när det kombineras med övriga krav på modellens användning tex löpande riskkontroll och limituppföljning.
- Punkt 3 – oklart hur metoden och den interna riskhanteringen ska stämma överens med beaktan av Finansinspektionens begränsningar av NMD-modellering.

Finansinspektionens särskilda bedömningskriterier för sVaR-metoder

Bankföreningen anser att följande behöver förtydligas:

- Punkt 3 – oklart om förväntansbilden är att institutens riskstyrning förväntas baseras på stressat VaR och dess delkomponenter. En sådan förväntan skulle inte vara i linje med de krav EBA ställer för IRRBB. Därtill är det en direkt påverkan på bankernas styrmått och därför affärsmodeller – Finansinspektionen bör särskilja på hur kapitalkrav sätts och hur banker bör styra sina verksamheter.
- Punkt 5 – det är svårt att förstå innebörden av not 40 om konservativa begränsningar.

3. Förslagets konsekvenser

Finansinspektionen gör bedömningen att konsekvenserna för instituten är begränsade i förhållande till vad som gäller enligt nuvarande promemoria.

Bankföreningen delar inte Finansinspektionens uppfattning. Det är stora förändringar som Finansinspektionen vill införa, de kan inte ses som begränsade. En beskrivning av konsekvenserna kopplade till förslagets påverkan på institutens möjligheter att på ett effektivt sätt hantera sina räntenettosäkringsstrategier saknas helt.

Bankföreningen har tidigare påtalat utmaningen med att inlåning utan fastställd löp- och räntebindningstid (non-maturing deposits, NMD) ska betraktas som "over night" (O/N) vid beräkning av kapitalbaskrav i pelare 2 enligt schablonmetoden samt att Finansinspektionen vid användning av intern metod begränsar durationsmodellering jämfört med EBA. I praktiken har bankerna betydande insättningar som är mycket stabila och där empirin även med försiktiga antaganden visar att räntebindningstiden är betydligt längre än 1 dag. Om bankerna i sin riskhantering antar att dessa insättningar är O/N eller begränsar durationsmodelleringen i sina interna modeller skapas en betydande räntenettorisk. Bankerna har en stark vilja att hantera dessa

risker för att jämna ut och reducera de resultatslag som kan drabba bankernas räntenetto i samband med ränteförändringar. Dilemmat är att reduktion av ränterisken ökar bankernas kapitalkrav enligt nuvarande metodik, dvs. förbättrad riskhantering leder till högre kapitalkrav.

SVENSKA BANKFÖRENINGEN

Hans Lindberg

Maria Olin